

ก.พ. คู่มือเตรียมสอบ ภาค ก.

ระดับปริญญาตรี

ตามหลักเกณฑ์ใหม่

ด.อ.พัฒนาเนื้อหาล่าสุด

- สำหรับเตรียมสอบเข้ารับราชการ (ภาค ก.) ในสังกัด ก.พ. ทุกตำแหน่ง ทุกกระทรวง ทุกกรม
- เนื้อหาครบถ้วนทุกรายวิชา
- วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา (ภาษาไทย)
 - การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม (ด้านเหตุและผล)
 - การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ (ด้านการคิดคำนวณ - คณิตศาสตร์)
- วิชาภาษาอังกฤษ
- วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี

พร้อมสอบ
ทั้งรูปแบบ

Paper & Pencil
และ
e-Exam

สรุปเนื้อหาตรงตามข้อสอบจริง พร้อมแนวข้อสอบ เฉลย และคำอธิบายอย่างละเอียดทุกข้อ

กิตตินันท์ พลสวัสดิ์, กักรารกรณ์ สุงไสย์, นุภา นันทเกียรติ, พมิขร พลสวัสดิ์, ชีระวีร์ บัวหลวง สุขพิชญพงษ์, กญ.ณัฐคนางค์ บุญเพชรรัตน์

IDC

PREMIER

มีเพียง “ความรู้” เท่านั้นที่มนุษย์ใช้พลิก “โลก”
และเปลี่ยน “ชีวิต” เราจึงสร้างสรรค์ และส่งมอบ “ความรู้”
ในรูปแบบที่ดีกว่า เพื่อให้คนไทย “เรียนรู้” ได้ตลอดชีวิต

Only “Knowledge” can help human
change “The World” and “Their Lives”.

With this truth, it drives us to deliver
“Knowledge” for Thai being able to
“Learn” better everyday.

Think
Beyond

คู่มือเตรียมสอบ ก.พ. ภาค ก. ระดับปริญญาตรี ตามหลักเกณฑ์ใหม่ ฉบับอัปเดตเนื้อหาล่าสุด

AUTHORS

กิตินันท์ พลสวัสดิ์
ภัทราภรณ์ สุขโสภี
ณฎา นันทเกียรติ
พนัชกร พลสวัสดิ์
ธีระวีร์ บัวหลวง ศุภพิชญพงษ์
ภญ.ณัฐคนางค์ บุญเพชรรัตน์

EDITORIAL

กิตินันท์ พลสวัสดิ์ kitinan_p@idcpremier.com

PRODUCTION MANAGER

วรพล ณธิกุล

GRAPHIC DESIGNERS

ชวณันท์ รัตนะ, วรวิทย์ วรจินต์

PAGE LAYOUTS

จตุรงค์ ศรีวิลาศ, อนงค์นาฏ รัตนะ

PROOFREADER

สุนทรี บรรลือศักดิ์

PUBLISHING COORDINATORS

สุพิศรา อางปุรุ, สุธีรัตน์ จิ๋ว

PRODUCT SPECIALIST

ศรันย์ ขาดิสุทธิผล

ACADEMIC SPECIALIST

ผศ.ปรีดาภรณ์ กาญจนสำราญวงศ์,
ภญ.ณัฐคนางค์ บุญเพชรรัตน์, ณจันทร์ สุริยะนาคินทร์

PUBLISHED AND DISTRIBUTED BY

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด

200 หมู่ 4 ชั้น 19 ห้อง 1901

อาคารจัสมินอินเตอร์เนชั่นแนลทาวเวอร์

ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 0-2962-1081 (อัตโนมัติ 10 คู่สาย)

โทรสาร 0-2962-1084

สมาชิกสัมพันธ์

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 121 โทรสาร 0-2962-1084

ร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 112-114 โทรสาร 0-2962-1084

พิมพ์ครั้งที่ 1 มิถุนายน 2566

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

กิตินันท์ พลสวัสดิ์

คู่มือเตรียมสอบ ก.พ. ภาค ก. ระดับปริญญาตรี

ตามหลักเกณฑ์ใหม่ ฉบับอัปเดตเนื้อหาล่าสุด

นนทบุรี : ไอดีซีฯ, 2566

436 หน้า

1. คู่มือเตรียมสอบ ก.พ.

I ภัทราภรณ์ สุขโสภี

II ณฎา นันทเกียรติ

III พนัชกร พลสวัสดิ์

IV ธีระวีร์ บัวหลวง ศุภพิชญพงษ์

V ภญ.ณัฐคนางค์ บุญเพชรรัตน์

(ผู้แต่งร่วม)

VI ชื่อเรื่อง

371.262

Barcode 885-916-101-049-4

เครื่องหมายการค้าอื่นๆ ที่อ้างถึงเป็นของบริษัทนั้นๆ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยบริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ นอกจากนี้จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้จัดพิมพ์เท่านั้น

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ที่มีคุณภาพสู่ผู้อ่านชาวไทย เรายินดีรับงานเขียนของนักวิชาการและนักเขียนทุกท่าน ท่านผู้สนใจกรุณาติดต่อผ่านทางอีเมลที่ infopress@idcpremier.com หรือทางโทรศัพท์หมายเลข 0-2962-1081 (อัตโนมัติ 10 คู่สาย) โทรสาร 0-2962-1084

พิมพ์ที่ บริษัท ดี.เค.ปรี้นติ้ง จำกัด

441/56 หมู่ 2 ต.บางบ่อ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ 10560

โทรศัพท์ 0-2115-9105 โทรสาร 0-2115-9044

ราคา 325 บาท

คำนำ

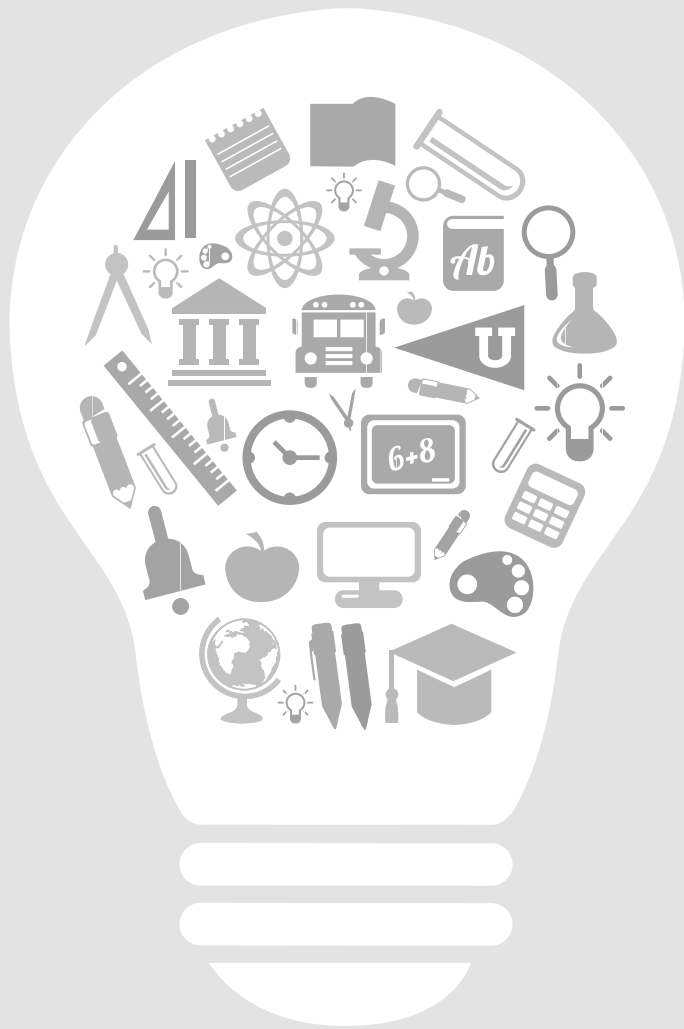
ในการสอบเข้าบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนในทุกกระทรวง กรม มีด้านการสอบทั้งหมด 3 ด้าน คือ ภาค ก. ก.พ. ความสามารถทั่วไป, ภาค ข. ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง และภาค ค. ความเหมาะสมกับตำแหน่ง ซึ่งพบว่า ภาค ก. ก.พ. ด้านการสอบแรกเป็นด้านที่ผู้คนส่วนใหญ่สอบไม่ผ่านตามที่ได้ตั้งใจไว้ เนื่องด้วยเหตุผลมากมาย อาทิ ไม่ทราบว่ามีเนื้อหาการสอบเรื่องอะไรบ้าง ไม่ทราบว่ามีแนวข้อสอบเป็นอย่างไร ไม่มีเวลาอ่านหนังสือ ไม่รู้วิธีการคิดของข้อสอบแต่ละเรื่อง หรือแม้แต่บางคนที่ทำข้อสอบไม่ทัน

หนังสือเล่มนี้เรียบเรียงขึ้นจากปัญหาต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้ผู้เข้าสอบทุกคนสอบผ่านภาค ก. ก.พ. ได้อย่างที่ตั้งใจไว้ เพื่อที่จะสอบในขั้นต่อไปได้ และได้บรรจุเข้ารับราชการตามที่ตั้งใจไว้ทุกคน โดยการรวบรวมข้อสอบเก่าในหลายปีที่ผ่านมา และสรุปเป็นหลักการคิดและวิธีการทำข้อสอบในแต่ละเรื่อง แต่ละวิชาไว้อย่างครบถ้วน ทั้งวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา (ภาษาไทย), การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม (ด้านเหตุและผล) และการคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ (ด้านการคิดคำนวณ - คณิตศาสตร์), วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี (กฎหมาย) ตามหลักเกณฑ์การสอบใหม่ อีกทั้งได้จัดทำแนวข้อสอบเสมือนจริงไว้อีก 3 ชุด เพื่อให้ผู้อ่านทุกท่านได้ทดลองทำก่อนที่จะสอบจริง และมีเฉลยพร้อมคำอธิบายไว้อย่างละเอียดครบถ้วน ช่วยให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการสอบจริงได้นั่นเอง

สุดท้ายนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ผู้อ่านทุกท่านสอบผ่านภาค ก. ก.พ. ได้อย่างที่ตั้งใจไว้ทุกท่าน

คณะผู้จัดทำ

มิถุนายน 2566

สารบัญ

บทนำ การเตรียมตัวก่อนสอบ 1

หลักเกณฑ์การสอบแข่งขันเข้ารับราชการความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.).....	1
เนื้อหาที่ออกสอบ	3
แนวทางการปฏิบัติของผู้เข้าสอบในวันสอบ (Paper & Pencil)	4
การเตรียมอุปกรณ์และเอกสาร	4
การปฏิบัติตามระเบียบ.....	4
การยุติการทำตอบ	5
การสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Exam)	5
การเตรียมตัวไปสอบ	6
การรายงานตัว.....	7
การเข้าสอบและลงทะเบียนสอบ.....	7
การสอบ	8
ปัญหาและคำแนะนำในการสอบ	9

บทที่ 1 สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์

เชิงภาษา (ภาษาไทย) 11

สรุปแนวทางการทำข้อสอบบทความ.....	11
สรุปแนวทางการทำข้อสอบเรียงลำดับประโยค.....	13

บทที่ 2 สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์

เชิงนามธรรม (ด้านเหตุและผล)..... 17

อุปมาอุปไมย	17
หลักสำคัญ ๆ ในการทำข้อสอบอุปมาอุปไมย.....	18
สรุปลักษณะความสัมพันธ์ของใจทย์อุปมาอุปไมยที่ออกสอบบ่อย	20
การสรุปความจากภาษา (เงื่อนไขทางภาษา).....	23
รู้จักกับข้อสอบการสรุปความจากภาษา	23

หลักการทำข้อสอบการสรุปความจากภาษา.....	24
ขั้นตอนที่ 1 กำหนดลำดับที่ให้ใจองไขทั้งหมด	25
ขั้นตอนที่ 2 หาตัวแปรที่จะนำมาสร้างตารางข้อมูล	26
ขั้นตอนที่ 3 ใส่ข้อมูลตามใจองไขที่ให้มาอย่างชัดเจนก่อน.....	28
ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาใจองไขส่วนที่เหลือ	34
ขั้นตอนที่ 5 พิจารณาช่องว่างที่เหลือ	35
การตอบข้อสรุปโดยใช้ตารางข้อมูล	37
การสรุปความจากสัญลักษณ์ (ใจองไขสัญลักษณ์).....	38
รู้จักกับข้อสอบการสรุปความจากสัญลักษณ์	38
การทำข้อสอบการสรุปความจากสัญลักษณ์	40

บทที่ 3 สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์

เชิงปริมาณ (ด้านการคิดคำนวณ – คณิตศาสตร์)..... 51

อนุกรม	51
อนุกรม 1 ชุด แบบเพิ่มขึ้นคงที่	51
อนุกรม 1 ชุด แบบลดลงคงที่.....	54
อนุกรม 1 ชุด แบบผสม.....	55
อนุกรม 1 ชุด แบบยกกำลัง	56
อนุกรมเพิ่มขึ้นแบบต่อเนื่อง.....	57
อนุกรมแบบแยกชุด.....	58
อนุกรมแบบผสม 2 ชุด.....	59
อนุกรมแบบผสม 3 ชุด	61
อนุกรมแบบเศษส่วน	62
อนุกรม 1 ชุด แบบซับซ้อน	63
การหาค่าตอบอนุกรม	64
คณิตศาสตร์ทั่วไป.....	80
การเปรียบเทียบมาตราส่วนที่สำคัญ.....	80
หลักการหา ห.ร.ม. และ ค.ร.น.	85
การหาอัตราส่วน	89
การหาความยาวรอบรูป	90
การหาพื้นที่	91
การหาปริมาตร	93
การหาความเร็ว ระยะทาง และเวลา	94

เลขยกกำลัง	96
การวิเคราะห์ข้อมูล การหาค่าเปอร์เซ็นต์ ร้อยละ (ตารางข้อมูล).....	98

บทที่ 4 สรุปเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ101

หน้าที่ของคำ (Part of speech)	101
กาลเวลา (Tense).....	106
ประเภทของประโยคในภาษาอังกฤษ.....	119
การเปรียบเทียบคำคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ (Comparison of Adjective and Adverb)	123

บทที่ 5 สรุปเนื้อหาวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี125

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน.....	125
ส่วนที่ 1 การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง	127
ส่วนที่ 2 การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค	139
ส่วนที่ 3 การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น	145
ส่วนที่ 4 คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	145
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	147
หมวดที่ 1 : การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	147
หมวดที่ 2 : การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน	148
หมวดที่ 3 : การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ.....	148
หมวดที่ 4 : การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของรัฐ.....	149
หมวดที่ 5 : การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	150
หมวดที่ 6 : การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ	151
หมวดที่ 7 : การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการ ของประชาชน.....	152
หมวดที่ 8 : การประเมินผลการปฏิบัติราชการ.....	152
หมวดที่ 9 : บทเบ็ดเตล็ด.....	153
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	153
หมวดที่ 1 : คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	154
หมวดที่ 2 : คำสั่งทางปกครอง.....	155
หมวดที่ 2/1 : การบังคับทางปกครอง (เพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการ ทางปกครอง ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2562)	160
หมวดที่ 3 : ระยะเวลาและอายุความ	162

หมวดที่ 4 : การแจ้ง.....	163
หมวดที่ 5 : คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง	164
หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	165
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	165
คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม.....	166
ข้าราชการพลเรือน	167
ข้าราชการพลเรือนสามัญ.....	167
วินัยและการรักษาวินัย	168
พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	170
เจตคติและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ.....	171
ข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537	171
พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562	173
ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน.....	176

บทที่ 6 แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 1179

แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 1.....	179
วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	179
วิชาภาษาอังกฤษ	191
วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	198
เฉลยแนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 1.....	204
เฉลยวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	204
เฉลยวิชาภาษาอังกฤษ	240
เฉลยวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	252

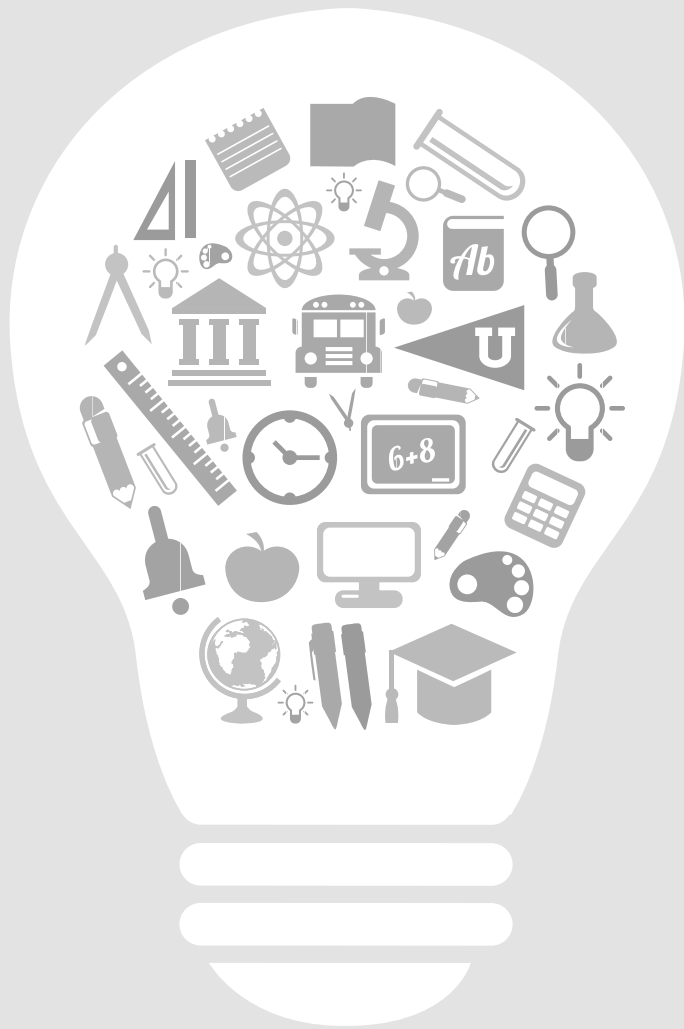
บทที่ 7 แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 2263

แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 2.....	263
วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	263
วิชาภาษาอังกฤษ	275
วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	283
เฉลยแนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 2.....	289
เฉลยวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	289
เฉลยวิชาภาษาอังกฤษ.....	316
เฉลยวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	330

บทที่ 8 แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 3343

แนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 3.....	343
วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	343
วิชาภาษาอังกฤษ	356
วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	364
เฉลยแนวข้อสอบ ก.พ. ชุดที่ 3.....	370
เฉลยวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์.....	370
เฉลยวิชาภาษาอังกฤษ	402
เฉลยวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี	415

บทนำ

การเตรียมตัวก่อนสอบ

หลักเกณฑ์การสอบแข่งขันเข้ารับราชการความรู้ ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.)

การสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป มีเกณฑ์ในการสอบดังนี้

1. **วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)** มีรายละเอียดดังนี้
 - 1.1 **การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา (ภาษาไทย)** ได้แก่ การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย การจับใจความ การสรุปความ การตีความจากบทความ ข้อความ หรือสถานการณ์ต่างๆ
 - 1.2 **การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม (ด้านเหตุและผล)** ได้แก่ การคิดหาความสัมพันธ์ เชื่อมโยงของคำ ข้อความ หรือรูปภาพ ตลอดจนการหาข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล จากข้อความ สัญลักษณ์ รูปภาพ สถานการณ์ หรือแบบจำลองต่างๆ
 - 1.3 **การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ (ด้านการคิดคำนวณ - คณิตศาสตร์)** ได้แก่ ความเข้าใจ ความคิดรวบยอดและแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น การเปรียบเทียบและวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตลอดจนการประเมินความเพียงพอของข้อมูล
2. **วิชาภาษาอังกฤษ (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)** เป็นการทดสอบทักษะภาษาอังกฤษเพื่อวัดความเข้าใจในหลักการสื่อสาร โดยใช้ศัพท์ สำนวน โครงสร้างประโยคที่เหมาะสม ทั้งในเชิงความหมาย และบริบท แสดงถึงความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การวัดความสามารถด้านการอ่าน โดยการทดสอบการทำความเข้าใจในสาระของข้อความหรือบทความ และวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้น

- 3. วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)** เป็นการทดสอบความรู้ที่เป็นพื้นฐานของการเป็นข้าราชการที่ดี ได้แก่ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนเจตคติและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ

เกณฑ์การสอบผ่าน

1. วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 สำหรับระดับปริญญาตรี
2. วิชาภาษาอังกฤษ ต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50
3. วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี ต้องได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 (หมายเหตุ หรือตามที่ ก.พ. กำหนด)

ผู้เข้าสอบจะต้องผ่านทั้ง 3 เกณฑ์จึงจะถือว่าเป็นผู้สอบผ่านการวัดความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.)

ผู้เข้าสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป ที่มีหลักฐานรับรองผลการทดสอบภาษาอังกฤษที่ยังไม่หมดอายุการรับรองผลการทดสอบจาก TOEFL (ไม่รวม TOEFL ITP), TOEIC, IELTS, CU TEP และ TU GET ตามเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด ให้ถือเสมือนว่าเป็นผู้สอบผ่านวิชาภาษาอังกฤษในการสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปในครั้งนั้น

เงื่อนไขผลการทดสอบภาษาอังกฤษ

- TOEFL 60 คะแนน (คะแนนเต็ม 120)
- TOEIC 495 คะแนน (คะแนนเต็ม 990)
- IELTS 4.5 คะแนน (คะแนนเต็ม 9)
- CU TEP 60 คะแนน (คะแนนเต็ม 120)
- TU GET 500 คะแนน (คะแนนเต็ม 1,000)

ผู้สอบจะต้องยื่นหลักฐานรับรองผลการทดสอบภาษาอังกฤษที่ยังไม่หมดอายุการรับรองผลการทดสอบต่อสำนักงาน ก.พ. ก่อนวันสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป หรือภายใน 150 วัน นับแต่วันที่สอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไปในครั้งนั้น

เนื้อหาที่ออกสอบ

หลักสูตรการสอบแข่งขันเข้ารับราชการความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.) เป็นข้อสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก 200 คะแนน มีรายละเอียดดังนี้

- **วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์** 100 คะแนน 50 ข้อ ประกอบด้วย
 - ▶ การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา
 - การเรียงประโยค 5 ข้อ
 - บทความ 10 ข้อ
 - ▶ การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม
 - อุปมาอุปไมย 5 ข้อ
 - เงื่อนไขทางภาษา 5 ข้อ
 - เงื่อนไขสัญลักษณ์ 10 ข้อ
 - ▶ การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ
 - อนุกรม 5 ข้อ
 - คณิตศาสตร์ทั่วไป 5 ข้อ
 - ตารางข้อมูล 5 ข้อ
- **วิชาภาษาอังกฤษ** 50 คะแนน 25 ข้อ ประกอบด้วย
 - ▶ บทสนทนา 5 ข้อ
 - ▶ คำศัพท์ 5 ข้อ
 - ▶ โครงสร้างภาษา 5 ข้อ
 - ▶ บทความ 10 ข้อ
- **วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี** 50 คะแนน 25 ข้อ ประกอบด้วย
 - ▶ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน 6 ข้อ
 - ▶ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 6 ข้อ
 - ▶ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง 6 ข้อ
 - ▶ หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ 4 ข้อ
 - ▶ เจตคติและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ 3 ข้อ

หมายเหตุ ขอบเขตเนื้อหาที่กล่าวมาเป็นเพียงการคาดการณ์ในการสอบเท่านั้น

แนวทางการปฏิบัติของผู้เข้าสอบในวันสอบ

(Paper & Pencil)

การเตรียมอุปกรณ์และเอกสาร

1. สิ่งที่คุณเข้าสอบจะต้องเตรียมนำมาในวันสอบ มีดังนี้
 - 1.1 บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีรูปถ่าย ลายมือชื่อ และเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก (สำนักงาน ก.พ. จะไม่อนุญาตให้ใช้ใบแจ้งความ สำเนาบัตรหรือบัตรอื่นๆ เช่น ใบขับขี่ หนังสือเดินทาง เป็นต้น)
 - 1.2 ปากกา ยางลบ ดินสอที่มีความดำเท่ากับ 2B หรือมากกว่า
 - 1.3 กระเป๋าเงิน
2. สิ่งที่ไม่ให้นำเข้าห้องสอบโดยเด็ดขาด หากเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าผู้ใดนำเข้ามาในห้องสอบจะถือว่ามีความผิดกระทำการทุจริตในการสอบ และต้องยุติการสอบทันที ได้แก่
 - 2.1 เครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิด เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ (มือถือ) วิทยุติดตามตัว วิทยุสื่อสาร เป็นต้น
 - 2.2 เครื่องคำนวณ อุปกรณ์ที่ใช้คำนวณได้
 - 2.3 เครื่องบันทึกภาพ เครื่องบันทึกเสียง
 - 2.4 เอกสาร ตำรา
 - 2.5 กระเป๋าต่างๆ กระเป๋าสะพายสุภาพสตรี

การปฏิบัติตามระเบียบ

1. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยตามประเพณีนิยม และประพฤติตนเป็นสุภาพชน ห้ามสวมกางเกงขาสั้น เสื้อไม่มีแขน รองเท้าแตะพองน้ำ
2. ไปถึงสถานที่สอบก่อนเริ่มเวลาสอบไม่น้อยกว่า 40 นาที แต่จะเข้าห้องสอบได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากกรรมการหรือเจ้าหน้าที่คุมสอบแล้ว
3. ผู้สมัครสอบที่ไปถึงห้องสอบหลังจากที่ได้เริ่มทำตอบแล้ว 30 นาที จะไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าสอบ
4. ต้องนั่งสอบตามที่นั่งสอบ ห้องสอบ และสถานที่สอบ ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดให้ ผู้ใดนั่งสอบผิดสถานที่สอบจะไม่ได้รับการตรวจกระดาษคำตอบ

5. ต้องนั่งอยู่ในห้องสอบจนหมดเวลาทำตอบ
6. ห้ามคัดลอกข้อสอบ หรือนำแบบทดสอบ และกระดาษคำตอบออกจากห้องสอบโดยเด็ดขาด
7. เชื้อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำของหัวหน้าห้องสอบ หรือเจ้าหน้าที่คุมสอบโดยเคร่งครัด
8. เมื่อหมดเวลาทำตอบ หัวหน้าห้องสอบ หรือเจ้าหน้าที่คุมสอบสั่งให้หยุดทำตอบจะต้องหยุดทันที และจะออกจากห้องสอบได้ต่อเมื่อหัวหน้าห้องสอบ หรือเจ้าหน้าที่คุมสอบได้อนุญาตแล้ว

การยุติการทำตอบ

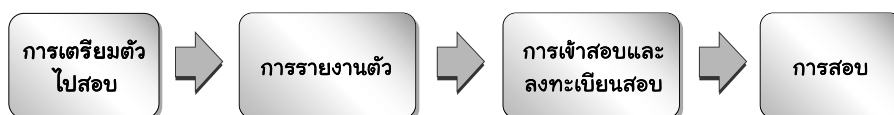
หากพบว่าผู้ใดไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพบว่าผู้ใดมีสิ่งที่ไม่ให้นำเข้าห้องสอบในระหว่างดำเนินการสอบ ผู้นั้นจะต้องยุติการทำตอบทันทีและจะออกจากห้องสอบได้เมื่อหมดเวลาทำตอบ รวมทั้งจะไม่ตรวจให้คะแนนสำหรับบุคคลผู้นั้น

การสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปด้วยระบบ

อิเล็กทรอนิกส์ (e-Exam)

ปัจจุบันการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Exam) รับสมัครเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทเท่านั้น และสถานที่สอบ (ศูนย์สอบ) กับจำนวนผู้สอบที่รับสมัครก็มีจำนวนจำกัด จึงทำให้มีข้อมูลสำหรับผู้อ่านเตรียมตัวค่อนข้างน้อย ผู้เขียนจึงรวบรวมข้อมูลที่สำคัญและขั้นตอนการสอบมาให้ดังนี้

1. การเตรียมตัวไปสอบ
2. การรายงานตัว
3. การเข้าสอบและลงทะเบียนสอบ
4. การสอบ

การเตรียมตัวไปสอบ

เนื่องจากการสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Exam) เป็นการสอบโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งแตกต่างจากการสอบแบบ Paper & Pencil ที่เป็นการสอบโดยใช้กระดาษและดินสอ ดังนั้น สิ่งที่ต้องเตรียมในวันสอบมีดังนี้

1. **บัตรประจำตัวประชาชน** เพื่อใช้ในการรายงานตัวและยืนยันตัวบุคคลที่เข้าสอบ
2. **บัตรประจำตัวสอบ** ซึ่งต้องพิมพ์มาจากระบบสมัครสอบของ ก.พ. เพื่อใช้ในการรายงานตัว
3. **ปากกา** สำหรับใช้เขียนชื่อและใช้ในการเขียนกระดาษทดเพื่อคิดคำนวณ
4. **แต่งกายด้วยชุดสุภาพ**

- **ผู้ชาย** ควรใส่เสื้อเชิ้ต กางเกงขายาว รองเท้าหุ้มส้น
- **ผู้หญิง** ควรใส่เสื้อมีแขน ใส่กระโปรง ความยาวของกระโปรงควรคลุมเข่า รองเท้าหุ้มส้น

ข้อควรระวัง

- เสื้อ กระโปรง และกางเกง ไม่ควรเป็นผ้ายัดหรือผ้ายีนส์ และต้องเป็นสีสุภาพ
- ไม่ควรใส่เสื้อแขนกุด เสื้อสายเดี่ยว เสื้อเกะออก และเสื้อโปโลทุกแบบ ทุกสี

ทั้งนี้ เนื่องจากศูนย์สอบมีมากกว่าหนึ่งแห่ง และผู้คุมสอบก็แตกต่างกัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการเข้าสอบ ผู้เขียนแนะนำว่า ผู้อ่านควรแต่งตัวให้สุภาพดังนี้

ผู้หญิง

- ใส่เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาว
- ใส่กระโปรงสีดำ ความยาวของกระโปรงคลุมเข่า
- รองเท้าคัทชูสีดำ

ผู้ชาย

- ใส่เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาว
- กางเกงสแล็คขายาวสีดำ
- รองเท้าหนังหุ้มส้นสีดำ

NOTE

ในการสอบด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Exam) จะไม่ใช้ดินสอ 2B และยางลบ ทั้งนี้ ผู้อ่านควรอ่านประกาศการสอบปีนั้นๆ ให้ละเอียดอีกครั้ง เนื่องจากแต่ละปี อาจมีการเปลี่ยนแปลง ให้ยึดถือประกาศการสอบปีนั้นๆ เป็นสำคัญ

การรายงานตัว

การสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไปด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Exam) มีการจัดสอบมากกว่าหนึ่งศูนย์สอบ มีทั้งภาคเช้าและภาคบ่าย ดังนั้น ระยะเวลาการรายงานตัวและรายละเอียดต่างๆ จะแตกต่างกันไปเล็กน้อยในบางศูนย์สอบ จึงขออธิบายในภาพรวมดังนี้

1. โดยส่วนใหญ่ศูนย์สอบจะให้ผู้เข้าสอบรายงานตัวก่อนเข้าสอบประมาณ 2 ชั่วโมง ในสถานที่ที่แต่ละศูนย์สอบจัดเตรียมไว้ โดยใช้บัตรประจำตัวประชาชนและบัตรประจำตัวสอบ
2. เมื่อรายงานตัวแล้วเจ้าหน้าที่จะให้บัตรเข้าสอบ โดยมีเลขห้องสอบและเลขที่นั่งสอบ ใช้สำหรับเข้าสอบในห้องสอบ

ทั้งนี้ เมื่อรายงานตัวเรียบร้อยแล้ว สามารถไปจัดการภารกิจส่วนตัวได้ เช่น รับประทานอาหาร เข้าห้องน้ำ อ่านหนังสือ เป็นต้น

การเข้าสอบและลงทะเบียนสอบ

การเข้าสอบมีขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

1. เตรียมบัตรประจำตัวประชาชน บัตรเข้าสอบ และปากกา
2. ศูนย์สอบอนุญาตให้ผู้เข้าสอบเข้าห้องสอบได้ก่อนเวลาสอบ 30 นาที
3. ห้ามนำเครื่องมือสื่อสารหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใดๆ เข้าห้องสอบโดยเด็ดขาด ไม่ควรใส่นาฬิกาเข้าห้องสอบ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจก่อนเข้าห้องสอบ (เครื่องคอมพิวเตอร์มีเวลาบอก)
4. ศูนย์สอบแต่ละศูนย์สอบจะมีการจัดวางโต๊ะและเครื่องคอมพิวเตอร์แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของศูนย์สอบนั้นๆ ในกรณีที่เครื่องคอมพิวเตอร์อยู่ชิดกัน อาจจะมีอุปกรณ์ปิดกั้นระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์
5. ในการสอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง จะใช้สำหรับผู้สอบ 1 คน โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องจะเปิดเข้าระบบสอบไว้เรียบร้อยแล้ว

6. เมื่อถึงเวลาก่อนสอบ 15 นาที ระบบจะแสดงหน้าจอให้ลงทะเบียนสอบโดยอัตโนมัติ ผู้เข้าสอบต้องใช้เมาส์ในการคลิกเลือกตัวเลขสำหรับกรอกเลขบัตรประจำตัวประชาชน

เลขบัตรประจำตัวประชาชน

1	2	3
4	5	6
7	8	9
	0	

7. เมื่อลงทะเบียนเรียบร้อยแล้ว ระบบจะแสดงข้อมูลผู้เข้าสอบ รายละเอียดข้อสอบ วิธีการทำข้อสอบ และเวลาที่เหลือก่อนเริ่มสอบ ให้ผู้เข้าสอบตรวจสอบข้อมูลและศึกษาวิธีการทำข้อสอบให้ละเอียด
8. เมื่อถึงเวลาสอบ ระบบจะแสดงหน้าจอสำหรับทำข้อสอบโดยอัตโนมัติ

การสอบ

เมื่อถึงเวลาสอบ ระบบจะแสดงหน้าจอสำหรับทำข้อสอบโดยอัตโนมัติ ซึ่งมีลักษณะโดยประมาณดังนี้

รายละเอียดข้อสอบ	เวลาที่เหลือนับถอยหลัง เวลาปัจจุบัน
ข้อสอบ	<p>กระดาษคำตอบ</p> <p>1. ☐ ☐ ☐ ☐</p> <p>2. ☐ ☐ ☐ ☐</p> <p>3. ☐ ☐ ☐ ☐</p> <p>4. ☐ ☐ ☐ ☐</p> <p style="text-align: center;">.</p> <p style="text-align: center;">.</p> <p style="text-align: center;">.</p> <p>99. ☐ ☐ ☐ ☐</p> <p>100. ☐ ☐ ☐ ☐</p>

ในการสอบจะมีข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

1. ลักษณะข้อสอบเป็นไฟล์ PDF สามารถย่อหรือขยายเพื่อการอ่านที่ชัดเจนได้
2. การเลือกตอบ สามารถคลิกเลือกตัวเลือกแต่ละข้อได้โดยตรง ในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนตัวเลือก สามารถคลิกเปลี่ยนได้ทันที
3. ข้อใดที่มีการเลือกตอบแล้ว จะมีแถบสีเพื่อแสดงว่าได้ทำข้อสอบข้อนั้นแล้ว
4. ก่อนหมดเวลา 15 นาที ระบบจะมีการแจ้งเตือน
5. มีกระดาษทดให้ 3 แผ่น สามารถทอได้ทั้งหน้าหลัง สามารถขอกระดาษเพิ่มได้ และต้องเขียนเลขประจำตัวสอบทุกแผ่น
6. สามารถเอาปากกากับดินสอเข้าห้องสอบได้
7. เมื่อหมดเวลาสอบ ระบบจะปิดส่วนของข้อสอบและส่วนเลือกตอบทันที ดังนั้น ผู้เข้าสอบควรเลือกคำตอบให้ครบทุกข้อก่อนหมดเวลา
8. เมื่อหมดเวลาสอบ ผู้เข้าสอบจะยังไม่สามารถออกจากห้องสอบได้ จนกว่าเจ้าหน้าที่คุมสอบจะอนุญาต

ปัญหาและคำแนะนำในการสอบ

1. **ไม่มีความรู้ในเรื่องที่ออกสอบ** ปัญหานี้คือปัญหาแรกที่สำคัญที่สุด แต่มีทางแก้ไข คือผู้อ่านจะต้องมีเวลาอ่านหนังสือ เนื้อหาในเรื่องใดที่ไม่เข้าใจ ให้สอบถามจากผู้รู้ หรือหาวิธีการสอนแบบใหม่ๆ จากอินเทอร์เน็ต หรือ สอบถามจากนักเขียนก็ได้ครับ (ตามอีเมลที่หน้าลิขสิทธิ์ของหนังสือ)
2. **เนื้อหาเยอะ อ่านไม่ทัน จำได้ไม่หมด** ปัญหานี้แก้ได้ครับ จากเทคนิคดังนี้
 - ▶ อ่านหนังสือแล้วให้ทำไฮไลต์ในจุดที่สำคัญ ที่คิดว่าจะออกสอบ เช่น ชิดเส้นใต้ หรือจุดบันทึก เป็นต้น เวลาใกล้สอบก็อ่านทบทวนเฉพาะที่ชิดเส้นใต้ หรือจุดบันทึกไว้
 - ▶ เลือกอ่านเฉพาะเนื้อหาที่คาดว่าจะออกสอบ โดยดูข้อสอบในปีที่ผ่านมาว่าออกสอบเรื่องอะไรบ้าง เรื่องไหนออกเยอะสุด ให้อ่านเฉพาะเรื่องนั้น แต่ถ้ามีเวลาแนะนำว่าควรอ่านเนื้อหาทั้งหมดครับ เพราะในแต่ละปีข้อสอบก็ไม่ซ้ำกัน ในกรณีที่ไม่มีเวลาจริงๆ อ่านเฉพาะเนื้อหาในเล่มนี้ ก็ครอบคลุมการสอบทั้งหมดแล้ว

3. ทำข้อสอบไม่ทัน เป็นปัญหาที่หลายๆ คนเจอมาตลอด ในที่นี้ขอแนะนำดังนี้

- ▶ เลือกทำในวิชาที่ถนัดก่อน เพราะจะใช้เวลาในการอ่านและคิดคำตอบน้อยที่สุด เช่น ถนัดคำนวณ ก็ทำในวิชาความสามารถทั่วไปก่อน เป็นต้น
- ▶ อ่านโจทย์ข้อไหนแล้วไม่เข้าใจ หรือเจอข้อสอบที่ถามในเรื่องที่เราไม่เข้าใจในเนื้อหา นั้นๆ อยู่แล้ว แนะนำให้ข้ามไปทำข้ออื่นก่อน จะได้ไม่เสียเวลาในการหาคำตอบ เรื่องข้อนั้น เช่น ไม่ถนัดคณิตศาสตร์ ให้ทำวิชาคณิตศาสตร์อันดับสุดท้าย เป็นต้น
- ▶ รีบทำข้อสอบตั้งแต่ข้อแรกๆ อย่าประมาท เพราะเวลามีจำกัด

ขอให้ทุกท่านโชคดีในการสอบ และสอบผ่านได้ตามตั้งใจครับ

บทที่

1

สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา (ภาษาไทย)

ในการสอบ ก.พ. ภาค ก. ในส่วนของวิชาการคิดวิเคราะห์เชิงภาษา หรือก็คือ วิชาภาษาไทย ในปีที่ผ่านมาข้อสอบที่ออกสอบมีอยู่ด้วยกัน 2 เรื่อง คือ บทความ และการเรียงประโยค ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปแนวทางการทำข้อสอบบทความ

ข้อสอบบทความ เป็นการทดสอบความสามารถในด้านการเข้าใจภาษา โดยจะเน้นวัดความสามารถในการสรุปความ การจับประเด็นสำคัญจากข้อความสั้นๆ หรือบทความ รวมทั้งการตีความหรือแปลความจากรายละเอียดที่ข้อสอบกำหนดให้ สำหรับแนวทางในการทำข้อสอบบทความให้ถูกต้องและตรงประเด็นกับสิ่งที่โจทย์ต้องการนั้น สามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. อ่านสำรวจ

สิ่งแรกที่ต้องทำในการทำข้อสอบบทความ คือ การอ่านสำรวจ หรือ Scan สิ่งที่โจทย์กำหนดมาให้ เพื่อเก็บประเด็นหลักให้ได้ก่อน โดยเริ่มจากสำรวจตัวเลือกที่โจทย์กำหนดมา จากนั้นจึงค่อยสำรวจเนื้อความที่โจทย์กำหนด เพื่อให้สามารถตัดตัวเลือกได้เร็วและถูกต้องขึ้น เช่น

ตัวเลือก :	สิ่งที่โจทย์ให้มา
1) การศึกษามีผลต่อการพัฒนาประเทศโดยทันที	การศึกษา, การพัฒนาประเทศ
2) การพัฒนาบุคลากรเป็นผลมาจากการพัฒนาประเทศ	การพัฒนาบุคลากร, การพัฒนาประเทศ
3) การพัฒนาบุคคลและการพัฒนาประเทศมีความสำคัญเท่าๆ กัน	การพัฒนาบุคคล, การพัฒนาประเทศ

ตัวเลือก :	สิ่งที่โจทย์ให้มา
4) จุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ <u>การพัฒนาบุคลากร</u> เพื่อไป <u>พัฒนาประเทศ</u>	การพัฒนาบุคลากร, การพัฒนาประเทศ

เมื่อสำรวจตัวเลือกที่โจทย์กำหนดให้จะเห็นว่า ประเด็นหลักที่โจทย์กำหนดมีอยู่ 4 อย่าง คือ การศึกษา การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคคล และการพัฒนาประเทศ เมื่อกลับไปอ่านเนื้อความอีกครั้งกับสังเกตคำกริยาก็จะสามารถสรุปและจับประเด็นได้เร็วขึ้น

โจทย์ : “การให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ เป็นการลงทุนที่สำคัญที่สุดใน การพัฒนาบุคลากรของประเทศ ซึ่งจะส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศในที่สุด”
ข้อความนี้สรุปว่าอย่างไร
ตอบ ข้อ 4)

2. หาคำสำคัญ (Key Words)

การหาคำสำคัญในเนื้อความ จะช่วยให้สามารถจับประเด็นและสรุปประเด็นสำคัญได้ง่ายขึ้น โดยวิธีสังเกตคำสำคัญ คือ เป็นคำที่มักปรากฏหรือย้ำถึงบ่อยๆ ในเนื้อความ หรือถ้าหากไม่สามารถหาคำสำคัญได้ ให้ลองตัดคำใดคำหนึ่งที่อยู่ในเนื้อความ ถ้าตัดแล้วเนื้อความขาดหายหรือไม่สมบูรณ์ แสดงว่าคำนั้นเป็นคำสำคัญ

3. ค้นหาใจความสำคัญ

การค้นหาใจความสำคัญ นอกจากให้สังเกตช่วงต้น หรือช่วงท้ายเนื้อความแล้ว ให้สังเกตการใช้คำเชื่อมต่างๆ ที่ปรากฏในเนื้อความ ไม่ว่าจะเป็นคำเชื่อมบอกเหตุผล (เพราะ, เนื่องจาก, เพราะ..., จึง..., จาก..., ทำให้), คำเชื่อมบอกผลหรือข้อสรุป (ดังนั้น, ฉะนั้น, เพราะฉะนั้น), คำเชื่อมแสดงการขัดแย้ง (แต่, อย่างไรก็ตาม)

4. สรุปประเด็น

การสรุปประเด็นให้สรุปประเด็นจากคำสำคัญ หรือเนื้อความหลักที่ปรากฏอยู่ในบทความ หรือข้อความที่โจทย์กำหนดให้เท่านั้น อย่าเพิ่มเติมประเด็น หรือเลือกคำตอบที่นอกเหนือจากสิ่งที่โจทย์กำหนดให้ นอกจากนี้ยังรวมถึงห้ามสรุปหรือเลือกตัวเลือกที่สรุปแบบปฏิเสธหรือขัดแย้งกับเนื้อความ

5. สังเกตเจตนาและจุดประสงค์ของผู้เขียน

การสังเกตเจตนาและจุดประสงค์ของผู้เขียน นอกจากจะช่วยให้เราารู้สิ่งที่ผู้เขียนต้องการบอกแล้ว ยังจะช่วยให้เราสรุปประเด็นได้ถูกต้อง โดยที่ไม่เผลอเติมความคิดของเราลงไป ให้พยายามสังเกตคำเหล่านี้ ถ้าหากในเนื้อความปรากฏ ข้อสรุปในตัวเลือกรก็ควรพิจารณาเช่นกัน

- ควรจะ...	เสนอแนะ	เสนอข้อคิดเห็น
- น่าจะ... อาจจะ...	สันนิษฐาน	อนุมาน
- ต้อง... จง...	สั่งสอน	บอกให้ทำ

สรุปแนวทางการทำข้อสอบเรียงลำดับประโยค

ข้อสอบเรียงลำดับประโยคจุดประสงค์ก็คือ เพื่อวัดความสามารถในการลำดับความและร้อยเรียงเนื้อหาให้เป็นเนื้อความที่สมบูรณ์ โดยการทำข้อสอบเรียงลำดับประโยคนั้น นอกจากการสังเกตเนื้อความให้สอดคล้องสัมพันธ์กันแล้ว ยังมีแนวทางการหาลำดับและเรียงลำดับประโยคดังนี้

1. สังเกตจากเนื้อความ

ประเด็นสำคัญของการทำข้อสอบเรียงลำดับประโยค คือ การทดสอบความสามารถในการร้อยเรียงเนื้อหา ดังนั้น สิ่งแรกที่จะต้องบอกให้ได้ก่อนร้อยเรียงประโยค คือ ระบุให้ได้ว่าเนื้อความในแต่ละตัวเลือกกล่าวถึง หรือให้รายละเอียดในลักษณะใดบ้าง จากนั้นจึงนำมาจัดเรียงในลักษณะต่างๆ

- **เรียงจากใหญ่ > เล็ก** คือ การเรียงจากประเด็นเนื้อความที่กล่าวในภาพรวมก่อน จากนั้นตามด้วยส่วนขยาย และความลงท้าย

ตัวอย่าง

- (1) สารบางชนิดเป็นกรดซึ่งอาจสร้างความระคายเคืองให้แก่ผู้ใช้ รวมถึงสารบางชนิดไม่สามารถใช้ร่วมกันได้
- (2) สารทำความสะอาดที่เกิดจากการสังเคราะห์ เช่น สารล้างจาน สารซักฟอก ฯลฯ ล้วนพบได้ทั่วไป
- (3) หากจะต้องใช้งานก็ควรศึกษารายละเอียดและปฏิบัติตามคำแนะนำให้ดี เพื่อไม่ให้เกิดอันตราย
- (4) ชีวิตประจำวันของเราเกี่ยวข้องกับสารเคมีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

วิเคราะห์

- ข้อความที่ (1) ข้อมูลที่ได้ = บอกอันตรายของสารเคมี
 ข้อความที่ (2) ข้อมูลที่ได้ = ยกตัวอย่างสารเคมีที่พบในชีวิตประจำวัน
 ข้อความที่ (3) ข้อมูลที่ได้ = ให้ข้อเสนอแนะ
 ข้อความที่ (4) ข้อมูลที่ได้ = อธิบายความเกี่ยวข้องในภาพรวม

เรียงคำตอบ (4) - (2) - (1) - (3)

จุดสังเกต

- ข้อความลำดับที่ 1 = เกริ่นนำ
 ข้อความลำดับที่ 2 = ย้ำประเด็น
 ข้อความลำดับที่ 3 = เน้นเนื้อหา
 ข้อความลำดับที่ 4 = พาสรูป

- เรียงจาก เหตุ > ผล หรือ ผล > เหตุ

ตัวอย่าง

- (1) การนอนหลับไม่เพียงพอ จะส่งผลกระทบต่อระบบภูมิคุ้มกันและประสิทธิภาพการทำงาน [บอกผลกระทบ]
 (2) การนอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่น้อยไปกว่าการรับประทานอาหาร [บอกความสำคัญ]
 (3) ในขณะที่เรานอนหลับ ร่างกายจะเกิดกระบวนการซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกาย [บอกเหตุผล]
 (4) ควรอย่างยิ่งที่จะต้องแบ่งเวลาพักผ่อนให้เพียงพอเฉลี่ย 7-9 ชั่วโมง [บอกข้อเสนอแนะ]

เรียงคำตอบ (2) - (3) - (1) - (4)

ทั้งนี้ ข้อสอบเรียงลำดับประโยคอาจมีรูปแบบการเรียงที่แตกต่างกันออกไป ไม่ตายตัว อาจเรียงจากที่มา ข้อสนับสนุน ข้อสรุป หรือเรียงจากเหตุการณ์ที่เกิดก่อน-หลัง ดังนั้น ขอให้หมั่นฝึกฝนและสังเกตเนื้อความให้สอดคล้องเป็นเหตุและผลกัน

2. สังเกตจากการใช้คำ

นอกจากการสังเกตเนื้อความแล้ว การใช้คำเป็นอีกจุดสังเกตที่ช่วยให้ร้อยเรียงประโยคและเนื้อความได้อย่างสละสลวยได้ใจความถูกต้อง โดยมีข้อสังเกตการใช้คำในข้อความลำดับต่างๆ ดังนี้

การหาข้อความลำดับที่ 1

- ขึ้นต้นด้วยคำนาม (คำที่ใช้เรียกแทนคน, สัตว์, สิ่งของ)
- ขึ้นต้นด้วย การ + กริยา (การวิ่ง, การเดิน, การกิน) หรือ ความ + คำวิเศษณ์ (ความรัก, ความสวย, ความดี)
- ขึ้นต้นด้วยคำเชื่อม หรือคำแสดงการเริ่มต้น เช่น หลังจาก... แม้ว่า... หาก... ในปัจจุบัน... เมื่อ... หลังจากที่... จากที่... ตามที่... ด้วย...

การหาข้อความในลำดับที่ 2 หรือ 3

- ขึ้นต้นด้วยคำเชื่อม และ... หรือ... นอกจากนี้... ขณะเดียวกัน...
- เป็นส่วนขยายชี้เฉพาะกว่าประโยคก่อนหน้า สังเกตจากคำต่างๆ ได้แก่ ที่ (มักใช้จำกัดหรือชี้เฉพาะความหมาย เช่น คนที่ยืนอยู่ตรงนั้น), ซึ่ง (มักใช้ขยายความหมาย เช่น ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งมีอายุครบสิบหกปีบริบูรณ์), อัน, ผู้, ว่า, ให้
- ขึ้นต้นด้วยคำเชื่อมต่างๆ เช่น คำเชื่อมแสดงการคล้อยตาม (และ, นอกจากนี้, อีกหนึ่ง, ขณะเดียวกัน) คำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง (แต่, ในทางกลับกัน, ในทางตรงกันข้าม, อย่างไรก็ตาม)
- ขึ้นต้นด้วยคำกริยา เฉพาะในกรณีที่ประโยคแรกยังไม่เป็นประโยคที่สมบูรณ์

การหาข้อความลำดับที่ 4

- ข้อความที่แสดงการสรุป (ดังนั้น, ฉะนั้น, จึง)
- มีคำที่แสดงหรือบ่งบอกการจบ เช่น อีกด้วย ก็ตาม นั่นเอง เท่านั้น ทั้งนี้ ตลอดไป ก็ตาม เป็นต้น

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

- 1) โครงสร้างของเนื้อความที่มักพบเป็นประจำ เช่น
 - ▶ นอกจากนี้.....ยัง..... (แล้วยัง, ยังต้อง)
 - ▶ ไม่.....เท่านั้น แต่.....
 - ▶ แม้.....แต่..... (อย่างไรก็ตาม)
 - ▶ ทั้ง.....และ.....ตลอดจน..... (รวมทั้ง, รวมไปถึง)
 - ▶ ดังนั้น + นาม + จึง

- 2) หากขึ้นต้นด้วย “และ”, “หรือ” ให้สังเกตความคล้ายคลึงของคำและความหมาย ถ้าหลังคำว่า “และ” เป็นคำนาม คำที่อยู่หน้า “และ” ต้องเป็นคำนาม (อยุธยาเป็นเมืองที่เคยมีความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) หรือให้สังเกตจากความหมายที่ใกล้เคียงกัน
- 3) ในการลำดับข้อความให้คิดถึงความสอดคล้องของเนื้อหา หากกล่าวถึงเรื่องใด ก็ต้องต่อเรื่องนั้นให้จบ

บทที่
2**สรุปเนื้อหาวิชาความสามารถใน
การคิดวิเคราะห์ – การคิดวิเคราะห์
เชิงนามธรรม (ด้านเหตุและผล)**

ในการสอบ ก.พ. ภาค ก. ในส่วนของวิชาการคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม มีอยู่ด้วยกัน 3 เรื่อง คือ อุปมาอุปไมย, เงื่อนไขทางภาษา และเงื่อนไขสัญลักษณ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

อุปมาอุปไมย

โจทย์ข้อสอบอุปมาอุปไมยแต่ละข้อ จะประกอบด้วยชุดคำศัพท์อุปมาอุปไมยที่ยังไม่สมบูรณ์ ซึ่งแทนด้วยเครื่องหมาย ? หรือ ? : ? และโจทย์จะมีตัวเลือก 4 ตัวเลือก ผู้อ่านจะต้องพิจารณาเลือกตัวเลือกที่ทำให้อุปมาอุปไมยที่โจทย์กำหนดให้ มีความสัมพันธ์กันของคำศัพท์ที่สมบูรณ์ที่สุด โดยลักษณะของข้อสอบมีดังนี้

ตัวอย่างข้อสอบ

พระธาตุพนม : พระธาตุดอยตุง ? : ?

- 1) พระอาทิตย์ : พระจันทร์
- 2) ความดี : ความงดงาม
- 3) รักกันไว้เกิด : เกิดร่วมแดนไทย
- 4) ไหว้พระ : สะเดาะเคราะห์

ตัวอย่างข้อสอบ

ยี่งเจริญ : สีมูมเมือง สีสวาด : ?

- 1) วิเชียรมาศ
- 2) ศุภลักษณ์
- 3) รัตนกัมพล
- 4) ทุกข้อที่กล่าวมา

หลักสำคัญๆ ในการทำข้อสอบอุปมาอุปไมย

ข้อสอบแบบอุปมาอุปไมย เป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในการวัดความรู้ความเข้าใจด้านเหตุและผลของผู้สอบ แต่ในความเป็นจริงแล้วคงไม่ถูกต้องนัก เนื่องจากบ่อยครั้งที่โจทย์หรือตัวเลือกมีคำศัพท์ที่ผู้อ่านไม่เข้าใจว่า คำศัพท์นั้นๆ หมายถึงอะไร เพราะฉะนั้น การจะทำข้อสอบอุปมาอุปไมยให้ได้ทุกข้อ อาจจะต้องขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถทางภาษาไทยและความรู้รอบตัวด้วย ในหนังสือเล่มนี้พอจะสรุปหลักการสำคัญๆ ได้ดังนี้

1. มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ของคำศัพท์ที่โจทย์กำหนดให้

สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำข้อสอบอุปมาอุปไมยก็คือ การเข้าใจในความสัมพันธ์ของคำศัพท์ที่โจทย์กำหนดให้ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กันในลักษณะเหตุและผล โดยโจทย์แต่ละข้ออาจจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างข้อสอบ

ญี่ปุ่น : โตเกียว :: ? : ?

1) ออสเตรเลีย : นิวเดลี	2) ปารีส : ฝรั่งเศส
3) มะนิลา : มาเลเซีย	4) อังกฤษ : ลอนดอน

จากตัวอย่างโจทย์กำหนดคำศัพท์มาให้ว่า ญี่ปุ่น : โตเกียว :: ? : ? ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบ “ประเทศกับเมืองหลวง” ในการพิจารณาตัวเลือกทั้ง 4 ข้อ ก็ให้พิจารณาว่า มีตัวเลือกข้อใดที่มีความสัมพันธ์แบบเดียวกันกับโจทย์บ้าง ในที่นี้พบว่า มีตัวเลือกข้อ 2) และ 4) ที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบ “ประเทศกับเมืองหลวง” แต่เมื่อพิจารณาให้ถี่ถ้วนจะพบว่า ตัวเลือกข้อ 2) มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบ “เมืองหลวงกับประเทศ” ซึ่งขัดกับโจทย์ที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบ “ประเทศกับเมืองหลวง” ดังนั้น จึงตอบตัวเลือกข้อ 4) อังกฤษ : ลอนดอน

จุดควรระวัง

จุดที่ผู้อ่านตอบผิดกันบ่อยครั้งก็คือ ข้อสอบอุปมาอุปไมย เป็นข้อสอบที่วัดความรู้ความเข้าใจด้านเหตุและผล ซึ่งหากโจทย์กำหนดรูปแบบความสัมพันธ์มาเป็น “ประเทศกับเมืองหลวง” ก็ต้องเรียงลำดับความสำคัญว่าเป็น “ประเทศนั้นมีเมืองหลวงคือเมืองอะไร” เช่น ประเทศญี่ปุ่นมีเมืองหลวง คือ โตเกียว การหาคำตอบก็ต้องตอบข้อ 4) อังกฤษ : ลอนดอน ประเทศอังกฤษมีเมืองหลวง คือ ลอนดอน นั่นเอง หากตอบข้อ 2) ปารีส : ฝรั่งเศส ก็จะทำให้กล่าวว่า ประเทศปารีสมีเมืองหลวง คือ ฝรั่งเศส ซึ่งไม่ถูกต้องนั่นเอง

จุดควรระวัง

จึงสรุปได้ว่า นอกจากความเข้าใจในความสัมพันธ์ของคำศัพท์ที่โจทย์กำหนดให้แล้ว ให้พิจารณาถึงลำดับของความสัมพันธ์ของคำศัพท์ด้วย

2. ความรู้รอบตัวเกี่ยวกับคำศัพท์

ตามชื่อหัวข้อการสอบ ก.พ. ภาค ก. ก็คือ การสอบวัดความรู้ความสามารถทั่วไป ซึ่งข้อสอบอุปมาอุปไมยก็คือหนึ่งในการวัดความรู้ทั่วไปนั่นเอง เนื่องจากว่าหากผู้อ่านไม่ทราบถึงความหมายของคำศัพท์ที่โจทย์กำหนดให้ ผู้อ่านก็จะไม่สามารถพิจารณาความสัมพันธ์ของโจทย์ได้เลย ทั้งนี้หากไม่ทราบความหมายของคำศัพท์ในแต่ละตัวเลือก ก็จะไม่ทราบได้เลยว่าตัวเลือกใดถูกต้อง ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างข้อสอบ

ญี่ปุ่น : โตเกียว :: ? : ?

1) ออสเตรีย : นิวเดลี	2) ปารีส : ฝรั่งเศส
3) มะนิลา : มาเลเซีย	4) อังกฤษ : ลอนดอน

หากผู้อ่านไม่ทราบว่า ประเทศออสเตรียมีเมืองหลวงชื่อว่าอะไร ก็จะไม่ทราบเลยว่า ตัวเลือกข้อ 1) ออสเตรีย : นิวเดลี เป็นคำตอบที่ถูกต้องหรือไม่นั่นเอง

เพราะฉะนั้น สิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้อ่านต้องมีในการสอบ ก.พ. ก็คือ **ความรู้รอบตัวเกี่ยวกับคำศัพท์**นั่นเอง ซึ่งสิ่งนี้ผู้อ่านจำเป็นต้องฝึกทักษะต่างๆ ด้วยตนเอง โดยวิธีที่ง่ายที่สุดก็คือ การฝึกทำข้อสอบอุปมาอุปไมยบ่อยๆ เพื่อให้ได้พบเจอคำศัพท์และรูปแบบความสัมพันธ์ต่างๆ ที่นิยมออกสอบนั่นเอง

สรุปลักษณะความสัมพันธ์ของโจทย์อุปมาอุปไมยที่ออกสอบบ่อย

ในที่นี่จะยกตัวอย่างเฉพาะความสัมพันธ์ที่ออกสอบบ่อยครั้งเท่านั้น ซึ่งในข้อสอบจริงอาจจะมีรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างออกไปจากนี้ได้ ผู้อ่านควรฝึกฝนด้วยการทำโจทย์ข้อสอบเก่าประกอบด้วย

1. สัมพันธ์กันในลักษณะความหมายของคำ

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันด้วยความหมายของคำ ซึ่งอาจจะเป็นคำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงข้ามกันก็ได้

ตัวอย่าง

ดี : ชั่ว	::	สูง : ต่ำ
เปิดเผย : ปกปิด	::	กลางวัน : กลางคืน
ไอยรา : ช้าง	::	ทิวากร : นก
เที่ยวกลางวัน : อดายมูข	::	เมตตา : พรหมวิหารธรรม

2. สัมพันธ์กันในลักษณะความเป็นเหตุผล

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงเหตุผล คือ คำหนึ่งจะเป็นเหตุ อีกคำหนึ่งจะเป็นผล

ตัวอย่าง

ขยัน : ร่ำรวย	::	อายุยืน : ไม่เบียดเบียนสัตว์
ประมาท : ล้มเหลว	::	ไม่กินข้าว : ขาดสารอาหาร
แข็งแรง : ตีมนม	::	เป็นหนี้สิน : เล่นการพนัน
สอบบรรจุได้ : ขยันอ่านตำรา	::	หวานพีช : ได้ผล

3. สัมพันธ์กันในลักษณะการเป็นของกลุ่ม

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงเมื่อพูดถึงคำหนึ่ง จะต้องนึกถึงอีกคำหนึ่งในฐานะที่เป็นของกลุ่ม

ตัวอย่าง

พระสงฆ์ : วัด	::	ส้ม : ช้อน
น้ำเต้าหู้ : ปาท่องโก๋	::	นิราศ : การเดินทาง
ฉิ่ง : ฉาบ	::	น้ำพริก : ปลาทุ
พระอาทิตย์ : กลางวัน	::	พระจันทร์ : กลางคืน

4. สัมพันธ์กันในลักษณะการแปรสภาพจากสิ่งหนึ่งไปเป็นอีกสิ่งหนึ่ง

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงการแปรสภาพ จากคำหนึ่งไปเป็นอีกคำหนึ่ง อาจจะหน้าไปหลัง หรือหลังมาหน้าก็ได้

ตัวอย่าง

ตัวอ่อน : ทารก	::	อ้อย : น้ำตาล
ไอน้ำ : เมฆ	::	ขุนเคือง : คำทอ
สลึง : บาท	::	ซากสัตว์ : ปู่
สิบโท : สิบเอก	::	หยดน้ำ : สายธาร

5. สัมพันธ์กันในลักษณะสถานที่

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันด้วยเหตุผลของสถานที่ตั้งเป็นหลัก

ตัวอย่าง

บางนา : กรุงเทพมหานคร	::	ละหานทราย : บุรีรัมย์
ลอนดอน : อังกฤษ	::	นิวเดลี : อินเดีย
สรรพาวุธ : บางนา	::	รามคำแหง : บางกะปิ
ทะเลทราย : อียิปต์	::	ภูเขาน้ำแข็ง : ไอซ์แลนด์

6. สัมพันธ์กันในลักษณะลักษณนาม

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กัน โดยจะมีคำหนึ่งที่เป็นตัวบอกถึงลักษณนาม (หน่วยนับ) ของอีกคำหนึ่ง

ตัวอย่าง

เกี่ยว : ตัว	::	เณร : รูป
ทะเบียนบ้าน : ฉบับ	::	แคน : เต้า
ข้างทรง : ซ้าง	::	หลังคาไปจาก : ตับ
ง้าว : เล่ม	::	ข้าวตอก : ดอก

7. สัมพันธ์กันในลักษณะส่วนใหญ่กับส่วนย่อย

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในเชิงว่า คำใดคำหนึ่งจะเป็นเพียงส่วนย่อยของอีกคำหนึ่ง

ตัวอย่าง

จังหวัด : อำเภอก	::	หัวหน้าฝ่าย : หัวหน้างาน
กอง : กรม	::	สี่จจะ : ชมราชาวาธรรม 4
กรุงเทพมหานคร : ภาคกลาง	::	ไขแดง : ไขดาว

8. สัมพันธ์กันในลักษณะรูปร่างลักษณะของคน สัตว์ สิ่งของ

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันโดยที่มีรูปร่างลักษณะ รูปพรรณสัณฐานเหมือนกัน หรือ อยู่ในกลุ่มเดียวกัน

ตัวอย่าง

ไก่ : เป็ด	::	แม่น้ำ : นกเพนกวิน
ลา : ม้า	::	นกเงือก : นกฟลามิงโก
โลมา : วาฬ	::	เกือก : เกี๋ยง
แมว : เสือ	::	จักรยาน : มอเตอร์ไซด์

9. สัมพันธ์กันในลักษณะลำดับเหตุการณ์

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กันในแง่ของการมาก่อนหลัง ตามลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

กลืน : ถ่าย	::	ผลิ : ล่วง
โต : ฟา	::	วันจันทร์ : วันพฤหัสบดี
ตั้งไข่ : เดิน	::	ชอบใจ : หัวเราะ
ไม่วางแผน : กลุ้มใจ	::	ย่อย : ขับถ่าย

10. สัมพันธ์กันในลักษณะของตำแหน่ง/อาชีพกับอำนาจหน้าที่ บทบาท สถานที่ทำงาน

คำหน้ากับคำหลังจะมีความสัมพันธ์กัน โดยมีคำใดคำหนึ่งบอกถึงตำแหน่ง/อาชีพไว้ในขณะที่อีกคำจะบอกถึงอำนาจหน้าที่ บทบาท หรือสถานที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับคำนั้นๆ

ตัวอย่าง

เรือนจำ : ผู้บัญชาการเรือนจำ	::	โรงเรียน : ผู้อำนวยการโรงเรียน
ทหาร : ปกป้องประเทศ	::	ตีวเตอร์ : สอนหนังสือ

การสรุปความจากภาษา (เงื่อนไขทางภาษา)

ในการสอบการสรุปความจากภาษา มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความเข้าใจทางเหตุและผลในรูปแบบของข้อความ บทความ หรือประโยคที่มีการกำหนดเงื่อนไขที่มีความสัมพันธ์กัน โดยวัดว่าผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเงื่อนไขต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตอบคำถามได้ถูกต้องหรือไม่ โดยข้อสอบจะกำหนดเงื่อนไขมาให้และตอบคำถามข้อสรุป 5 ข้อ

รู้จักกับข้อสอบการสรุปความจากภาษา

ข้อสอบประเภทนี้เป็นเป็นการวัดความเข้าใจในเงื่อนไขทางภาษา โดยมีข้อกำหนดต่างๆ มาให้แล้วพิจารณาข้อสรุปต่างๆ ในแต่ละข้อนั้นว่าเป็นจริง หรือเป็นเท็จ หรือไม่แน่ชัด โดยมีหลักการตอบดังนี้

- ตอบข้อ 1) ถ้าข้อสรุปทั้งสองเป็นจริงตามเงื่อนไข
- ตอบข้อ 2) ถ้าข้อสรุปทั้งสองเป็นเท็จตามเงื่อนไข
- ตอบข้อ 3) ถ้าข้อสรุปทั้งสองไม่แน่ชัด (หมายความว่า เมื่อเราพิจารณาแล้วไม่สามารถสรุปได้ว่าจริงหรือเท็จ)
- ตอบข้อ 4) ถ้าข้อสรุปทั้งสองมีข้อสรุปใดข้อสรุปหนึ่งที่เป็นจริง หรือเป็นเท็จ หรือไม่แน่ชัด ซึ่งไม่ซ้ำกับอีกข้อสรุปหนึ่ง (หมายความว่า ข้อสรุปทั้งสองไม่เหมือนกัน)

ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างข้อสอบ

เงื่อนไขข้อกำหนด

- ในการแข่งขันตกปลา ผู้เข้าร่วม 5 คน คือ วิษณุ โสภณ วัชระ ปรีชา และศักดิ์สิทธิ์
- ในการแข่งขันมีรางวัลทั้งหมด 3 รางวัล คือ รางวัลชนะเลิศ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ และปรีชาตกได้ปลากะพงแดง
- วัชระได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- วิษณุใช้เรือหางยาวในการแข่งขัน
- ปรีชาใช้เรือยอร์ชและได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
- ศักดิ์สิทธิ์ตกได้ปลาฉลาม

ตัวอย่างข้อสอบ

- ปรีชาและวัชระได้ปลาชนิดเดียวกัน
- โสภณใช้เรือยางตกได้ปลากระเบน แต่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย
- วัชระกับวิษณุไปตกปลาเรือลำเดียวกัน
- วิษณุได้รางวัลชนะเลิศ

คำถาม

- 1) ข้อสรุปที่ 1 มีเรือที่เข้าแข่งขันอย่างน้อย 3 ลำ
ข้อสรุปที่ 2 มีปลาที่ตกได้อย่างน้อย 4 ชนิด
- 2) ข้อสรุปที่ 1 ศักดิ์สิทธิ์ไปตกปลาด้วยเรือหางยาว
ข้อสรุปที่ 2 ศักดิ์สิทธิ์ไปตกปลาด้วยเรือลำเดียวกันกับวิษณุ
- 3) ข้อสรุปที่ 1 วิษณุได้รับรางวัลชนะเลิศ
ข้อสรุปที่ 2 มีอย่างน้อย 2 คน ที่ไม่ได้รับรางวัล
- 4) ข้อสรุปที่ 1 มีอย่างน้อย 1 คน ที่ไม่ได้ปลา
ข้อสรุปที่ 2 วัชระใช้เรือยาง

จากลักษณะของข้อสอบพบว่า การทำความเข้าใจเงื่อนไขที่มีลักษณะเป็นข้อความหลายข้อความที่สัมพันธ์กันได้ดีนั้น ควรวาดเป็นรูปภาพอธิบาย เช่น กราฟ หรือ Mind Map หรือสร้างเป็นตารางสรุปข้อมูล

ทั้งนี้ ในการสอบหลายปีที่ผ่านมา ลักษณะของโจทย์ส่วนใหญ่เหมาะกับการสร้างเป็นตารางสรุปข้อมูล แล้วใช้ข้อมูลในตารางมาตอบคำถาม ดังนั้น ในหนังสือเล่มนี้จึงจะกล่าวเพียงการแปลงเงื่อนไขทางภาษาที่โจทย์กำหนดให้มาเป็นตารางสรุปข้อมูลเท่านั้น เพราะออกสอบบ่อยที่สุด

หลักการทำข้อสอบการสรุปความจากภาษา

ในการทำข้อสอบการสรุปความจากภาษา ไม่มีหลักการที่ชัดเจน ขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละคน แต่ในหนังสือเล่มนี้ จะขอแนะนำหลักการทำข้อสอบที่เป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และสามารถทำตามได้จริง โดยสรุปเป็นขั้นตอนง่ายๆ ดังนี้

- **ขั้นตอนที่ 1** กำหนดลำดับที่ให้เงื่อนไขทั้งหมด
- **ขั้นตอนที่ 2** หาตัวแปรที่จะนำมาสร้างตารางข้อมูล
- **ขั้นตอนที่ 3** ใส่ข้อมูลตามเงื่อนไขที่ให้มาอย่างชัดเจนก่อน
- **ขั้นตอนที่ 4** พิจารณาเงื่อนไขส่วนที่เหลือ
- **ขั้นตอนที่ 5** พิจารณาช่องว่างที่เหลือ

โดยท้ายที่สุดแล้ว ตารางที่ได้จะมีลักษณะดังนี้

ตัวแปร คน	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ			
โสภณ			
วัชระ			
ปรีชา			
ศักดิ์สิทธิ์			

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดลำดับที่ให้เงื่อนไขทั้งหมด

ในขั้นตอนแรกนี้ ไม่ใช่อะไรที่ซับซ้อนเลย เพียงแต่เป็นการจัดการโจทย์เงื่อนไขทางภาษาให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในการพิจารณาได้ง่าย เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการทำข้อสอบ และลดโอกาสที่จะผิดพลาดให้น้อยลงเท่านั้น

กำหนดลำดับที่ให้เงื่อนไขทั้งหมดก็คือ การกำหนดลำดับที่ 1, 2, 3 ให้กับเงื่อนไขแต่ละเงื่อนไขที่โจทย์กำหนดให้นั่นเอง เพื่อใช้ในการอ้างอิงว่า เงื่อนไขใดที่เราได้พิจารณาแล้ว หรือเงื่อนไขใดที่ยังไม่ได้พิจารณา ดังนี้

จากตัวอย่างแนวข้อสอบข้างต้น

เงื่อนไขข้อกำหนด

- ในการแข่งขันตกปลา ผู้เข้าร่วม 5 คน คือ วิษณุ โสภณ วัชระ ปรีชา และศักดิ์สิทธิ์
- ในการแข่งขันมีรางวัลทั้งหมด 3 รางวัล คือ ชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับ 1 และรองชนะเลิศอันดับ 2
- ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ และปรีชาตกได้ปลากะพงแดง
- วัชระได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- วิษณุใช้เรือหางยาวในการแข่งขัน
- ปรีชาใช้เรือยอร์ชและได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
- ศักดิ์สิทธิ์ตกได้ปลาฉลาม

- ปรีชาและวัชระได้ปลาชนิดเดียวกัน
- โสภณใช้เรือยางตกได้ปลากระเบน แต่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย
- วัชระกับวิษณุไปตกปลาเรือลำเดียวกัน
- วิษณุได้รางวัลชนะเลิศ

จะได้ว่า

เงื่อนไขข้อกำหนด

- (1) ในการแข่งขันตกปลา ผู้เข้าร่วม 5 คน คือ วิษณุ โสภณ วัชระ ปรีชา และศักดิ์สิทธิ์
- (2) ในการแข่งขันมีรางวัลทั้งหมด 3 รางวัล คือ ชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับ 1 และรองชนะเลิศอันดับ 2
- (3) ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ และปรีชาตกได้ปลากะพงแดง
- (4) วัชระได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- (5) วิษณุใช้เรือหางยาวในการแข่งขัน
- (6) ปรีชาใช้เรือยอร์ชและได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
- (7) ศักดิ์สิทธิ์ตกได้ปลาฉลาม
- (8) ปรีชาและวัชระได้ปลาชนิดเดียวกัน
- (9) โสภณใช้เรือยางตกได้ปลากระเบน แต่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย
- (10) วัชระกับวิษณุไปตกปลาเรือลำเดียวกัน
- (11) วิษณุได้รางวัลชนะเลิศ

ในขั้นตอนนี้ หากข้อสอบได้กำหนดลำดับต่างๆ ไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้อ่านสามารถข้ามไปขั้นตอนที่ 2 ได้โดยไม่ต้องทำอะไร

ขั้นตอนที่ 2 หัวตัวแปรที่จะนำมาสร้างตารางข้อมูล

ในการสร้างตารางข้อมูล ผู้อ่านหลายๆ ท่านจะพบปัญหาคล้ายๆ กันดังนี้

- จะรู้ได้อย่างไรว่าจะมีกี่แถว ก็คอลัมน์
- จะรู้ได้อย่างไรว่ามีคอลัมน์อะไรบ้าง
- จะรู้ได้อย่างไรว่าข้อมูลครบหรือยัง

ในที่นี้จะแนะนำวิธีการง่ายๆ ให้ผู้อ่านสามารถทำตามได้ และนำไปใช้ในการสอบให้ผ่านได้จริงดังนี้

1. **“อ่านข้อสรุปก่อน”** การอ่านข้อสรุปที่เป็นคำถามของข้อสอบ เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่า โจทย์ต้องการถามอะไรบ้าง เพราะสิ่งนั้นคือสิ่งที่ตารางข้อมูลของเราต้องมีนั่นเอง

พิจารณาข้อสรุป

ข้อที่ 1. ข้อสรุปที่ 1 มีเรือที่เข้าแข่งขันอย่างน้อย 3 ลำ	;ถามเกี่ยวกับ เรือ
ข้อสรุปที่ 2 มีปลาที่ตกได้อย่างน้อย 4 ชนิด	;ถามเกี่ยวกับ ปลา
ข้อที่ 2. ข้อสรุปที่ 1 ศักดิ์สิทธิ์ไปตกปลาด้วยเรือหางยาว	;ถามเกี่ยวกับ คน, เรือ
ข้อสรุปที่ 2 ศักดิ์สิทธิ์ไปตกปลาด้วยเรือลำเดียวกันกับวิษณุ	;ถามเกี่ยวกับ คน, เรือ
ข้อที่ 3. ข้อสรุปที่ 1 วิษณุได้รับรางวัลชนะเลิศ	;ถามเกี่ยวกับ คน, รางวัล
ข้อสรุปที่ 2 มีอย่างน้อย 2 คน ที่ไม่ได้รับรางวัล	;ถามเกี่ยวกับ รางวัล
ข้อที่ 4. ข้อสรุปที่ 1 มีอย่างน้อย 1 คน ที่ไม่ได้ปลา	;ถามเกี่ยวกับ ปลา
ข้อสรุปที่ 2 วัชระใช้เรือยาง	;ถามเกี่ยวกับ คน, เรือ

2. จากการพิจารณาจะเห็นได้ว่า สิ่งที่โจทย์ถามมี 4 เรื่อง คือ เรือ, ปลา, คน และรางวัล เพราะฉะนั้น ตารางข้อมูลของเราจะต้องมี 4 คอลัมน์ คือ เรือ, ปลา, คน และรางวัลนั่นเอง โดยจะได้ตารางดังนี้

ตัวแปร คน	เรือ	ปลา	รางวัล

ในการสร้างตาราง ลำดับของคอลัมน์หรือข้อมูล ไม่มีผลต่อการหาคำตอบแต่อย่างใด แต่ในที่นี้ใช้คนขึ้นก่อน เนื่องจากลักษณะคำถามของโจทย์การสรุปความทางภาษา จะอ้างอิงที่ชื่อคนเป็นหลักนั่นเอง

ขั้นตอนที่ 3 ใส่ข้อมูลตามเงื่อนไขที่ให้อย่างชัดเจนก่อน

ขั้นตอนนี้เป็นการใส่ข้อมูลลงในตาราง ซึ่งข้อมูลที่นำมาใส่ในตารางนั้นมาจากเงื่อนไขต่างๆ ที่โจทย์กำหนดให้ ทั้งนี้ การใส่ข้อมูลลงในตาราง ไม่จำเป็นต้องเรียงตามลำดับของเงื่อนไขที่โจทย์กำหนดก็ได้ เงื่อนไขใดที่ระบุข้อมูลชัดเจนก็ให้ใส่ไปก่อน เงื่อนไขใดไม่ชัดเจนก็ไว้ใส่ทีหลัง เพียงแต่จะต้องใส่ข้อมูลให้ครบทุกเงื่อนไขเท่านั้นเอง และในการสอบจริง บ่อยครั้งที่ใส่ข้อมูลครบทุกเงื่อนไขแล้ว ข้อมูลที่ได้ยังไม่เต็มตารางนั้นเป็นเรื่องปกติ เพราะนั่นคือจุดที่เราต้องตอบว่า ไม่แน่ชัดนั่นเอง

พิจารณาเงื่อนไข

(1) ในการแข่งขันตกปลา ผู้เข้าร่วม 5 คน คือ วิษณุ โสภณ วัชระ ปรีชา และศักดิ์สิทธิ์ พบว่า ชื่อคนที่แข่งขันตกปลามีทั้งหมด 5 คน ดังนั้น ตารางข้อมูลของเราก็จะมี 5 แถว ดังนี้

ตัวแปร คน	เรือ	ปลา	รางวัล
<u>วิษณุ</u>			
<u>โสภณ</u>			
<u>วัชระ</u>			
<u>ปรีชา</u>			
<u>ศักดิ์สิทธิ์</u>			

ทั้งนี้ ลำดับของแถวก่อนหลัง ไม่มีผลในการหาคำตอบแต่อย่างใด (ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 1 ใช้ไปแล้ว)

(2) ในการแข่งขันมีรางวัลทั้งหมด 3 รางวัล คือ ชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับ 1 และรองชนะเลิศอันดับ 2

พบว่า เงื่อนไขที่ 2 นี้เป็นการบอกว่า รางวัลทั้งหมดมี 3 รางวัล ซึ่งไม่มีข้อมูลอื่นประกอบ ดังนั้น ยังไม่สามารถใส่ข้อมูลสำหรับเงื่อนไขนี้ได้ (ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 2 ยังไม่ได้ใช้)

(3) ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ และปริชิตกได้ปลากะพงแดง

พบว่า เงื่อนไขที่ 3 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

(ก.) ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศ

(ข.) ปริชิตกได้ปลากะพงแดง

ซึ่งเงื่อนไข (ก.) ยังไม่ชัดเจน จึงยังใส่ข้อมูลลงในตารางไม่ได้ ส่วนเงื่อนไข (ข.) ชัดเจนแล้ว จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

คน \ ตัวแปร	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ			
โสภณ			
วัชระ			
ปริชา		ปลากะพงแดง	
ศักดิ์สิทธิ์			

จากเงื่อนไขที่ 3 จะเห็นได้ว่า ในการเติมข้อมูลลงในตารางของแต่ละเงื่อนไข ไม่จำเป็นที่จะใช้ข้อมูลได้ครบทุกประเด็น ประเด็นใดชัดเจนก็ใส่ข้อมูลลงไปก่อน ประเด็นใดไม่ชัดเจนก็เก็บไว้ใส่ในภายหลัง (ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 3 ประเด็น (ก.) ผู้ที่ตกได้ปลาอินทรีได้รับรางวัลชนะเลิศยังไม่ได้ใช้)

(4) วิชระได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2

พบว่า เงื่อนไขที่ 4 ชัดเจน จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

คน \ ตัวแปร	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ			
โสภณ			
วิชระ			<u>รองชนะเลิศอันดับ 2</u>
ปรีชา		ปลากะพงแดง	
ศักดิ์สิทธิ์			

(ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 4 ใช้ไปแล้ว)

(5) วิษณุใช้เรือหางยาวในการแข่งขัน

พบว่า เงื่อนไขที่ 5 ชัดเจน จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

คน \ ตัวแปร	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ	<u>เรือหางยาว</u>		
โสภณ			
วิชระ			<u>รองชนะเลิศอันดับ 2</u>
ปรีชา		ปลากะพงแดง	
ศักดิ์สิทธิ์			

(ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 5 ใช้ไปแล้ว)

(6) ปรีชาใช้เรือยอร์ชและได้รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
พบว่า เงื่อนไขที่ 6 ชัดเจน จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

คน \ ตัวแปร	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ	เรือหางยาว		
โสภณ			
วัชระ			รองชนะเลิศอันดับ 2
ปรีชา	<u>เรือยอร์ช</u>	ปลากะพงแดง	<u>รองชนะเลิศอันดับ 1</u>
ศักดิ์สิทธิ์			

(ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 6 ใช้ไปแล้ว)

(7) ศักดิ์สิทธิ์ตกได้ปลาฉลาม
พบว่า เงื่อนไขที่ 7 ชัดเจน จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

คน \ ตัวแปร	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ	เรือหางยาว		
โสภณ			
วัชระ			รองชนะเลิศอันดับ 2
ปรีชา	เรือยอร์ช	ปลากะพงแดง	รองชนะเลิศอันดับ 1
ศักดิ์สิทธิ์		<u>ปลาฉลาม</u>	

(ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 7 ใช้ไปแล้ว)

(8) ปรีชาและวัชระได้ปลาชนิดเดียวกัน

พบว่า เงื่อนไขที่ 8 ชัดเจน เนื่องจากทราบข้อมูลปลาของปรีชาแล้ว จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

คน \ ตัวแปร	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ	เรือหางยาว		
โสภณ			
วัชระ		<u>ปลากะพงแดง</u>	รองชนะเลิศอันดับ 2
ปรีชา	เรือยอร์ช	ปลากะพงแดง	รองชนะเลิศอันดับ 1
ศักดิ์สิทธิ์		ปลาฉลาม	

(ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 8 ใช้ไปแล้ว)

(9) โสภณใช้เรือยางตกได้ปลากะเบน แต่ไม่ได้รางวัลอะไรเลย

พบว่า เงื่อนไขที่ 9 ชัดเจน จึงใส่ข้อมูลลงในตารางได้ดังนี้

คน \ ตัวแปร	เรือ	ปลา	รางวัล
วิษณุ	เรือหางยาว		
โสภณ	<u>เรือยาง</u>	<u>ปลากะเบน</u>	<u>ไม่ได้รางวัล</u>
วัชระ		ปลากะพงแดง	รองชนะเลิศอันดับ 2
ปรีชา	เรือยอร์ช	ปลากะพงแดง	รองชนะเลิศอันดับ 1
ศักดิ์สิทธิ์		ปลาฉลาม	

(ให้บันทึกไว้ด้วยว่า เงื่อนไขที่ 9 ใช้ไปแล้ว)